

Nro. 7.

A' FELS. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Januarius 24. ik napján
1806 - ik esztendőben..

B é t s.

Római Sz. Birodalombeli Gróf *Stadion János Filep* Eö Excellentziáját, Thanhausen és Warthausen örökös Úrát, a' Fels. Csász. és Apost. Királyi Felségnek néhány időtől fogva a' Fels. Pétersburgi Császári udvarnál vólt követ minifterjét külső dolgokra ügyelő minifternek tenni méltoztatott Fels. Urunk, a' ki ezen folyó hólnapnak 20 ikán tette le Eö Csász. Kir. Felsége kezeibe a' szokott esküvést, Gróf *Wrbna* Fő Kamarás Úr Eö Excellentziája jelen léteben.

Ennek a' kórmányra termett derék hazafinak, figymint Gróf *Wrbna* Eö Excellentiájának fő Ka-

merariusságra lett emeltetését, Császár Eő Fe'sége még Holitsból hozzá küldött kegyelmes levelében ekképen méltóztatott tudtára adni.

„*Kedves Grófom Wrbna!* Minekelötte személyessen mivelhetnem, jelenvaló levelemben köszönöm mind azt, a' mit Kigyelmed egy olly időben, mellyhez hasonló még eddig nem vólt, mind uralkodó Fejedelme eránt, mind polgár társainak javokra maga meg erőltetésével, példa nélkül való egyenességgel, és maga nemes megtagadással mivelt. Valamint az én szivem szózatját, és magam meg gyöződésemet, úgy minden igaz hazafiú kivanságát követem, a' midön a' Sz István vitézi Rendjének nagy keresztével Kigyelmedet meg tisztelem. Mivel Kigyelmed egy olly idő pontban, mellyben az ellenkező környülállásoknak viszon- tagsági fok derék Status szolgait el tsüggelztet- tek vólna, a' maga álhatatosságának folytatásában meg maradt, és mind végig állandó bátorságot mutatott; mit nem reménylhetek Kigyelmedről a' tsendesebb, és a' mint Isten kegyelméből remény- lem, sokkal szerentsésebb időkben? Ez a' meg gon- dolás, az a' közönséges bizodalom, mellyet Kigyel- med méltóképen nyert, és az én álhatatos töreke- désem, melly szerént olly férfiakat kívánok ma- gam mellé választani, a' kiknek egyenes szivüség- geket és értelmeket az ótsárlás sem kissebbiheti, engemet arra bírtak, hogy Kigyelmedet Fő Ka- marás Urnak nevezzem ki olly világos feltétel mel- lett, hogy a' Kigyelmed munkássága Fő Kama- rás tiszti hivatalyában meg ne határozódjék; ha- nem hogy azon nyomos Status dolgaiban is fog- lalatoskodjék, a' mellyeknek eszközlésekre én Ki-

gyelmedet magam meg nyugtatásomra, és Birodal-
maimnak hasznokra ennekutánna fordítani fogom.
Költ Holitsbbn Januarius 12-ik napján, 1806.
esztendőben. — Ferencz.

Minekelötte a' közbe vetődött környülállá-
sok az Olasz Országi Cs. Kir. Armadiát a' maga
vissza vonására kényszerítették, de még meg nem hará-
roztatott volna bizonyossan, hogy Horváth Or-
szágba vonnya e' az magát vissza, vagy pedig
másuva: tehát a' Karlstadti és Warasdi General
Commandóra bizattatott, hogy azon ármadiának
taplalására a' szükséges rendeléseket tenné meg, —
Az e' végre tétetődött, és a' Warasdi véghelyi Re-
gementeknek Kerületjeikbe küldetett felbuzdíás-
nak olly nagy haszna vólt, hogy azok egész kész-
séggel igen sok kenyérnek való életet és abrakot
gyűjtöttek öszve; nevezetessen a' Kreutzeri, az az
Körösi véghelyi Regement 5166 $\frac{1}{2}$ méröt, a' Sz.
Györgyi Regement pedig, a' szük időhöz képest
3038 $\frac{1}{2}$ méröt, még pepig igen mértékletes árron,
's ezen kívül az utólsobb 4610 $\frac{1}{2}$ méröt ingyen
szolgáltatott az Agrami magazinumba. Mellyről
minekutánna Eö Császári és Ap. Királyi Felségét
Feldmarsal *Károly* Kir. Fő herczeg vóltaképen tü-
dósította volna, kegyelmessen meg parantsolni mélt-
toztatott Eö Felsége hogy azon két véghelyi Rege-
mentek Kerületjeinek közönségessen, különöffen
pedig azon Regementek' akkori Commendansaik-
nak, úgymint *Maretich* Fő Strázsamesternek, és
Kodiczky Obrifflajtnantnak, és azon alsóbb rang-
beli tiszteknek, a' kik annak eszközlésében nagy
buzgoságot 's készséget mutattak, Eö Csász. Kir.
Felségének jó tettzését, 's velek való meg elége-

dését adják tudtokra, 's hirdettettefsék ki közön-
ségesen.

Magyar Ország.

Pestről Jan. 17-ik napján 1806. A' Kir.
testörző Nemes Magy. Sereg, Debreczenben néhány
hetekig tartott mulatása után, a' Bécsbe való vissz-
sza menetelre parantsolatot vett, és ezen folyó
Januarius 13 ik napján ide el is étkezett, 's innen
két napi meg pihenése után tegnap előtt ki in-
dúlván, további útját a' Bétsbe vivő egyenes úton
folytatni fogja.

*Gömör Vármegyéből Rosnyó városa vidé-
kéről Januarius 5-ik napján.* A' Megyénken ál-
tal marsirozott Orosz seregek tegnap mentek el
töllünk. Nállam és a' szomszéd három helységeken,
egymás után fel váltva nyólcz napot tölöttek el;
szép 's erős nép, tisztjeik között három Generalis
pihent nállam, igen tsendessen és baratságossan vi-
selték magokat: a' köz nép sem tett semmi által-
hágást. Sokban telt ugyan, és terhessen esett azon
Megyék szegény Adozóinak, a' mellyeket érte; de
még is mivel jámborúl, és eddig tudtomra, bará-
tságosan viselték magokat, könnyebben éreztetett
azon teher. Pénzek elég vólt, kivált Hollandus
aranyok, még a' köz embereknek is.

Hadi Történetek.

*A' Caldierói ütközetről ki adatott officia-
lis Tudósításnak további folytatása.*

Még nem is tudtam ezen történet dolgokat jó
formán, a' midőn már az Armadia derekának a'
marsirozásra parantsolatot adtam, a' jobb szárnyá-
nak meg erőllítésére Villanovába nyólcz batalliont
küldöttem, magam pedig St. Bonifaciusba men-

tem olly véggel, hogy bizonyos lehefnek arról, hogy nem tettetésből támadott e' ott meg bennünket az ellenség a' végre, hogy annál könnyebben meg támadhassa ármádiánk bal szárnyát.

Azonközben F. M. Lajtinant herczeg *Rosenberget* a' Monte-Tondo hegy háta közepéig vizsgálta nyomta nagy maga meg erőltetésével, és vesztetéssel, a' Caldi-rói térségen magát ki terjesztette, és mivel a' sűrű előfák miatt az ellenség erejét szemmel látni nem lehetett, egyedül *patrullek*, az az, ide 's tova járó strázsák által lehetett herczeg *Rosenbergel* a' communicatiót fenn tartani.

Négy órakor dél után a' mi előállott seregeinket az ellenség újobban meg támadta, *Vago*, *Ca del-Ara* és *Stra* faluhelységeket hol el nyerte, hol el vesztette, míg végtére az esteli hajnalban újobban meg támadván azokat, mind *Stra* falut, mind *Caldiero* mező várost vissza vette 's el foglalta, 's annál fogva ezen városka háta megett volt positióknak, avagy tanyainknak futó sántzáig előbre nyomúlt, 's egyedül az ágyúk és apró fegyverek tüze által akadályoztattak meg annak el vételében. — A' *Lindenau* gyalog regimentje vitézi álhatatossága által ezen alkalmatossággal magát nagyon meg különböztette. Ezen tsatának a' bé következett setét éjjel vetett véget, és ha szinte későbbben oda hagyta is *Caldierot* az ellenség; mindazáltal könnyen lehetett azt gyantani, hogy *Massena* újabb próbát fog az ellen teni, mellyről annál inkább nem lehetett kételkedni, mivel a' mint ármádiánk bal szárnyától tudósítottam, az ellenség az Ets felső része felé mar-

sírozott, és annak partyán állott *piqueteket*, az az, strázsákat magához vonván, ott tsak néhány lovas vigyázókat hagyott. Mind ezen intézetei, mind az ellenségnek messze ki terjedt éjeli tüzei azt mutatták, hogy a' következő napon öszve kaptsozt erővel meg fogja *Massena* armádiánkat támadni.

Arra va ó nézve egy szempillantatig sem késedelmez em, hanem még azon éjjel a' szükéges rendelkezéseket meg tettem, és el végzettem magamban, hogy a' következő napon, a' leg kedvezőbb szempillantatban, magam meg támadom az ellenséget. E' végre a' *Villa nuovához* érkezett nyolc batallion gyalogságot, előre a' tanyába küldöttem, *Vogelsang* F. M. Lajtinantot 10 granatiros batallionnal és két lovas regementel amaz után marsirozni parantsoltam. A' hátra lévő nyolc batallion gyalogsággal, egy batallion véghelyi katonasággal, és egy lovas regementel F. M. Lajtinánt herczeg *Reusz* a' *St. Gregoriói* tábor helyről; *General Nordmann* három véghelyi batallionnal az *Arcole* mellett vigyázaton vólt avantgárdával, öt granatiros batallionnal, es két escadron Huszárokkal *Parcilebe* marsirozni parantsoltattak, a' honnan herczeg *Reusz*, *Madonna-di-Strá*, *Gen. Nordmann* pedig a' vezérlése alatt lévő hadi néppel *Chiavicca del Christo* felé tartottak olly rendelkezés mellett, hogy a' *Straba* v. vő tőlén adandó jeladásomra előbre nyomuljanak, és ha lehetséges lehet, oldalról vegyék az ellenséget. — F. M. L. *Argenteau* hét granatiros batallionnal a' *St. Gregoroi* táborhelyen maradt. — F. M. Lajt. *Davidovichra* pedig az vólt bizatva, hogy az *Ets fo-*

lyóviz alsó részén találtató minden hajókat foglallyon el, és az ellenségnek hátráltatása végett egynéhány tsapatot küldjön az Ets tusó partjára; a' melly intézetek az October 29-ik napját követett éjjel mind végbe vitetődtek, és mind a' két rész halk várakozással várta a' következő napnak felviradását.

Mindazáltal az ellenség megtámadtatását a' sűrű köd nagyon hátráltatta, és mivel 11 óra előtt el sem oszlott, igen rövidnek láttatott azon napnak hátra lévő része arra, hogy valamely végre hajtható tsatához lehetett volna kezdeni. — Azonközben csak ugyan el kezdődött a' mi ármadánk bal szárnyánál a' tüzelés. Generál *Nordmann* három granatiros batallionnal egy osztály *Gradiskai*akkal, és egy osztály huszársággal *Sabionara*hoz előbre nyomúlt, colonnájának egyéb részét pedig *Chiavicca del Christo* mellett hagyta rezervába. — Ő *Sabionara* mellett mindjárt az ellenségre bukkánván, attól megtámadtatott, de ő ezt kezizben is vissza verte. — F. M. L. herczeg *Reusz Gambion* alá előbre nyomúlván, szüntelen való apró tsatazási közt, Gen. *Nordmannal* egyenlő lineába helyheztette magát, és hátrább is verte az ellenséget eleinte, de ez az ő jobb szárnyába tsapván magát, egynéhány ott lévő kunnyokat elfoglalt, a' mellyekből ötöt bajonetokkal, az az, puska végire kaptsolt hegyes törökkel kellett ki üzni. Azomban a' midőn már a' mi gyalognépünk egészen ki puskázta volna magát, akkor újabb erővel tábori muzsika szó alatt a' *Gambioni* utón, ismét a' mi ágyuink eleibe nyomúlt az ellenség, és noha sok kárt tettek is benne a' mi kártáts go-

lyobisaink, mindazáltal meg is ártilleriánk mellé tódult, és ha Kapitány *O'Brien* a' General Quartier Meister Stabtól egy Uhlanus Osztállyal oda nem vágatott, az ellenséget nagy mérgesen meg nem támadta, 's közülök sokakból ki nem döfötte volna a' lelket, bizonyosan minden ott volt artilleriáinkat el foglalták volna. E' meg lévén az ellenség az uton vissza szaladt; de mivel mind jobbra mind balra számos ellenséges gyalogság állott, lehetetlen volt a' lovaslágnak őket tovább üzni, — Azután herczeg *Reusz* a' commandója alatt volt gyalogságot újabb batalionok által váltatta fel, 's ismét *Gambion* alá ment, a' hol a' setet éjjé bé következésével a' tsatának is vége lön. —

Armadiánk bal szárnyának sebes tüzelését látván én és halván, el végzettem magamban, hogy a' *Straba* vivő töltésenn az ellenséget meg támadjam, 's onnan le üzélsem. E' végre lovaság Generálisa Gr. *Bellegarde* a' Ferdinand Fő Herczeg Regimentjéből négy batalliont, ugyan annyit a' *Jellachich* Regimentéből a' Császár nevet viselő könnyűszerű lovasokkal *Stra* felé vezérlette, a' honnan ugyan az ellenség mingyárt ki ment, de annak háta megett a' leg vakmerőbb puskázás kezdődött, 's tsak hamar az egész linelán ki terjedett, és az ellenségnek szüntelen tolduló segítő seregei által több órákig tartatott, 's végre abba is szerentséje volt az ellenségnek, hogy a' hosszas viaskodásban el lankadt és magát ki puskázott truppsainknak jobb szárnya ellen egynéhány batalliont küldhetett, 's annal fogva azt zürzavarba ejtette, és noha a' Császár könnyűsze-

rü lovas seregének és a' *Stipsics* 's *Kienmayer* huszár Regementjeinek több osztályai, a' hol a' földfekvése engedte egynéhányszor bé vágtak is az ellenség soraiba, és sokat el is fogtak közülök; mindazáltal a' mi népünknek ijedtségét hasznokra fordították, 's elszellett gyalogjainkat nyomokba üzték a' Frantzia stuzosok, úgy annyira, hogy a' mi tanyánkban volt ágyainknak semmi szabad közök nem lehetett a' dolgozásra.

Ezen igen szoros szempillantatban F. M. L. *Vogelsangot*, a' General *Lippa* granatiros brigadjával, és Gr. *Weiszenwolf* Oberstert az Eszterházy gyalog Regementjével egész frontban előre nyomúlni parantsoltam. Ezek a' derék hadi seregek, a' reájok bizott dolgot tulajdon szemeim látára magok legditsiretesebb elszánásával el is követték. Megszűnt ugyan népünk üzésétől az ellenség; mindazáltal ismét öszve gyűlt az Eszterházy regementje ellen, és újokban el kezdődött a' sebes tüzelés, a' midőn a' granatiros brigáda amanak segítségére marsirozott, és ék formába állott *Caldiero* felé.

(A' többi következik).

N é m e t O r l a z á g.

I. Sándor Orosz Császár, kedves testvér hűgának a' Sax-Weimari örökös herczeg kedves élete párjának *Maria Pawlowna* Orosz Nagy Herczeg Asszonyinak látogatására akarván Berlinből menni, útjában Wittenbergában szállott meg ebédre. Az oda való Universitásnak Senatusa két Deputatust küldött tiszteletére, úgymint *Schröck* és *Henrici* Professor Urakat, Az elsőbb igen vá-

lógatott deák oratióval köszöntette meg a' Császárt, Eö Felsége is deákúl fogadta öket, 's velek hoszszasan beszélgetett, és mind a' több Német Országi Vniversitásoknak közönségessen, mind különösen a' Wittenbergainak állapotjokról, és a' közönséges tanítás módjáról töllök értekezett. Mind a' két Professor Urat ebédre marasztotta magánál. Schröck Professor U: (néhai tudós hazánkfia *Bél Mátyás* unokája eránt különös kegyelmességgel viseltett 's egynéhány izben mondotta nékie, hogy tudós munkáit tellyes meg elégedéssel olvasta ifjuságában. — Töllök való el válásakor, *Schröck* Professor Urat a' maga újában vólt igen drága gyermántos gyűrűvel, Professor társát pedig egy drága pixissel ajándékozta meg.

Orosz Nagy Herczeg *Constantin* még most is Berlinben múlat. Jan. 4-ik napján mind kedves testvér huga a' Wejmai örökös herczegné, mind tölle el vált felesége született Sax-Koburg herczeg asszony oda várattak. E' kettöt a' Felséges Prussziai Királyné egymáshoz meg engesztelni igyekezik.

A' Prussziai Országi Tudósok sokszori próbatételeik után úgy tapasztalták, hogy a' fejer répából is jó izü és a' táplálásra alkalmas kenyeret lehet sütni, mellyet következő módon kell el készíteni. A' fejer répát jól meg kell mosni, héjával együtt meg reszelni, egy harmad rész rozs, vagy á palisztel elegyíteni, kovással meg savanyítani, és mint más féle kenyeret meg sütni. — Három font fejer répából és három font rozs lisztből hilencz font jó izü, és könnyen ösve nem száradó, és meg nem penészedő kenyerét lehet sütni.

Nagy Britannia.

Mely nagy tisztelettel viseltettek az Anglus nemzet á' néhai Admirál *Nelson* hamvai eránt ha egyebből nem is, de ki tette az ő temetségére ítetett pompás intézetekből. Az ő koporsója annak a' *l'Orient* nevezetű Fr. Admirális hajónak árbocz fájából van készítve, mellyen a' mostani Fr. Császár Egyiptomba utazott, de a' mellyet az ő kiszállása után néhai Admirál *Nelson* *Abukir* előtt *Bruix* Fr. Admirállal együtt a' levegő égbe fel vettetett. Az ezen fából készült koporsó egy ónból öntött és két más fa koporsóval van körül vétetve, a' mellynek aranyos táblájára következő felül irás van metztetve: „*Ebben nyugszik Lord Nelson Horatio, a' Nilusi, Burnham Thorpei és Hilboroughi Viscount és Báró, a' Bad vitézi Rendnek tagja, fejez zászlós Vice-Admirál, az Eő Kir. Felsege közép Tengerben lévő hajó seregének fő kormányozója, Sziciliában Brontei herczeg, a' Sziciliai Sz. Ferdinánd vitézi Rendnek nagy keresztese, a' Török fél hóld Rendnek tagja, és a' Sz. Joakim vitézi Rendnek Fő Commendatora. Született Septemb. 29-ik napján, 1758 ik esztendőben. Számos vitézítése után, az egyesült Spanyol és Frantzia hajóseregeken a' Trafalgari fok előtt vett győzedelmének szempillantatjában esett el October 21-ik napján 1805-ik esztendőben.* — Az ő temetségén, melly Londonban megy végbe, minden Angliai Admirálisoknak, és minden azon tsatában volt hajóseregbeli tiszteknek jelen kell lenni; sőt a' mi leg nevezetesebb, az Angliai korona örökös a' Wallisi herczeg is ki-

sirni fogja az ő koporsóját. Azon *Victory* nevezetű Admirális hajónak vitorlai is, a' mellyen ő agyon lövetett, vele együtt el fognak támetetni.

Az Angliai törvények által meg határozott időn az ő testamentoma fel nyittatván, abban *Lady Hamilton* kedves barátnéjának Mertoni falusi jószágát, 2000 f. sterlinget, 's a' Brontei herczegség jövedelméből esztendőnként 500 f. sterlinget hagyott. E' mellett gyémántos tsillagját, és azon ezüst poharat is néki hagyta, mellyet ő ajándékoza vala a' meg holt hérosnak. Továbbá kedves leányának *Misz Horatia Nelsonnak* neveltetését is, a' ki 1803-ik esztendőben Majus 13-dikán született, ő reá bizta, 's ennek neveltetésére is 4000 font sterlinget hagyott. — Végtére hajós Kapitány *Hardy* kedves barátjának, és *John Scott* Titoknokjának is szép summát hagyott. — Az utólsóbb a' Trafalgári ütközetben Lord *Nelson* mellett agyon lövettetvén, a' néki testált summa annak özvegyére és árváira maradt.

A' *Kalder* Admiral ellen indított Processus már el végződött. Az ellene hozatott törvényes szententzia oda ment ki: hogy Sir Robert *Kalder* maga kötelességének meg nem felelt ugyan egészen, melly azt kívánta volna, hogy az ellenségnek minden hajóit öszve rontsa; mivel mindazáltal sem nem félelemből, sem nem bátortalansághól, hanem inkább itilő tehetségének hibájából mivelte ő azt, meg érdemli a' meg pirongattatást, melly ennél fogva nékie meg is adatik. Oka az ellene indított processusnak vóltaképen e' vólt. A' mint a' Magyar Kurir Érd. Olvasói emlékezhetnek, midőn a' múlt

1805-ik esztendőben, Julius 21-ik napján az egyesült Franczia és Spanyol sereg Villeneuve Franczia - és Gravina Spanyol Admirálisok vezérlése alatt napnyugoti Indiából vissza tértek volna, akkor Anglus Admirál *Kalder* 15 linea hajóval Spanyol Ország napnyugoti tenger partjai előtt, a' *Finis Terrei* Fok mellett vólt vigyázaton. Az egyesült Franczia és Spanyol hajó sereg 20 linea hajóból állott. Igen sűrű köd botsátkozván le a' tenger színére, lehetetlen vólt az Anglusoknak az ellenséges hajókat rendszeren meg támadni, 's annál fogva tsak néhány hajóik mehettek a' sebes tűzbe, más hajók pedig keves részt vehettek azon tengeri tsatába. Ennek végződése után két Spanyol linea hajókat hajtott a' tengeri szélvész az Anglus hajó sereg közzé, 's azok el is raboltattak. — A' következett napon újobban meg kellett vólna Admirál *Kaldernek* az ellenséges hajó sereget támadni, mellyre néki elegendő Nelzoni bátorsága nem vólt; de attól is tartott, hogy a' közel lévő Ferroli kikötő helyben készen vólt 13 linea hajóból állott egyesült ellenséges hajósereg onnan ki evezvén, 's amaval magát öszve kaptsolván ötet körül veheti, 's el rabolhattya; arra való nézve nemtsak üzöbe nem vette az ellenséges hajó sereget, hanem inkább az el rablott két Spanyol hajót el vivén, a' kórmánya alatt vólt Anglus hajósereget a' *Cornwallis* Admirális hajóseregéhez tsatolta. — E' miatt idéztetett ő katona törvényték eleibe, melly a' Wallisi herczeg nevezetét viselő hajón tartatott. — Meg pirongattatása után onnan ki menvén és barátitól ki kistrtetvén a' fejét le botsátotta, és senkire sem tekintett, A' mint írják

62 esztendőös ember, és 47 esztendőket szolgált hazájának.

Frantzia Ország.

A' Német Orzági nagy Armadiánál nagy katoná promotiót tett *Napoleon Császár*. *Sebastiani*, *Morand*, *Rapp*, *Lemarrois*, *Piston*, *Demont*, *Marchant*, *Rouilliere*. *Thiebault*, *Merle*, *Dupas*, és *Heudelet* Brigada Generálisokat, Olztályos Generálokká — *Beaumont*, *Guyot*, *Monnbrun*, *Lattour Mauburg*, *Durosnel*, *Vivier*, *Ledrü*, *Danniere*, *Franceschi-Lauchois*, *Caulincourt*, *Conroux*, *Corbineau*, *Hariscot*, és *Wattier* Obristeket Brigada Generálokká tette s. a. t.

A' Frantzia Császári testörző sereg Austerliczi tsatában agyon lövetett derék Obersterének *Moreland*nak bé balzsamomozott hólt teste, a' Fr. Császár rendeléséhez képest Frantzia Országba vitétik, 's ottan azok közzé a' nagy hérosok közzé fog le tétetni, a' kik hazájoknak javokért a' becsület piacznán végzették el élteket.

Az érdem légio tagjai leány magzatjaiknak illendő módon leendő neveltetésekre nézve három házak fognak egy Cs. végzéshez képest építettetni, és az érdem légiónak jövedelmeiből tartattatni. Ezen nevelő házba hét esztendősnél ifjabb, és 10 esztendősnél idősebb leánykákat fel venni nem lehet.

A' Fr. Republikai Kalendárium, mellyet azon Országban támadt revolutiónak kezdetében, egy *Fabre d'Eglantine* nevezetű Fr. Tudos koholt vala ki, a' meg tartó Tanátsnak múlt esztendőben, September hólnapjában hozott végzéséhez képest, egész Franczia Országból számkivetésbe küldetett,

és a' reánk fel derült 1806 esztendőnek első napja, valamint Páris városában magában, úgy az egész Fr. Birodalomban is meginnepeltetett. Ennek a' Fr. revolutionalis Kalendáriumnak minéműségét, a' múlt October 8-ik napján, a' 29. szám alatt költ Magy. Kurir 458 ik és következő lapjain summásan ugyan, de a' mint reményljük, értehetőképen elő adtuk.

Török Birodalom.

Minekelőtte a' Fényes Porta Szerviába új kormányozó Basát küldhetett volna; onnan olly kedvetlen tudósítást vett, hogy azon tartományak Fő, városa és erőssége *Belgrád* az azt éhség által és fegyverrel ostromló Szerviai Insurgenseknek magát feladni kényszerítettetett. Millyen érzékenységet szerezhett ez a' nem várt történet a' Divánban, könnyen lehet képzelni, de millyen intézeteket fog annak meg változtatására tenni, arról egyedül a' jövő idő tanit hat meg bennünket.

A' múlt 1805-ik esztendőben Berlinben meghalozott Török Országi követ minifter *Argiropolo* helyett annak testvér öttse, a' ki tudniillik a' Londoni Kir. udvarnál viselt követséget, de most Konstantzinápolyban múlat, fog oda küldtetni, kinek az oda leendő menetelre kemény parantsolatot adott a' Fényes Porta — Nápoly Országba, a' hol néhány időtől óta semmi Török követ és Conzul nem vólt, General Conzul rangal Girardi Antal küldtetett.

Az Orvosi tudománynak hasznos vóltát lassan lassan a' Muzulmanok is által láttyák, 's az eránt való bal vélekedésekből kivetkeznek. *III. Sélim Császár*, a' múlt December első napján kö-

vetkezendő pontokból álló végzett adott ki: 1.) Hogy minden Birodalmában lévő le romlott ispotályok ójokban építődjenek fel. — 2.) hogy minden ispotály mellé egy különös epület ragasztattassék, 's abban az orvosi tudomány szorgalmatosan tanittattassék. — 3.) Hogy a' Török Országgi Orvos Doctorok a' leg nevezetesebb Európai Univerzitásokkal correspondentiába legyenek, és a' kiknek közülök a' Török Birodalomba való menetelre 's lakásra kedvek leszen, azoknak nagy fizetés rendeltetessék. — 4.) Hogy Eö Török Császári Felségének az Orvosi tudományt és mesteriséget tárgyazó *Firmanját*, az az, Császári parancsolatját, herczeg *Mourousi Demeter* hajtsa végre, a' ki tudniillik a' közönséges tanítás tökéletesítésében való buzgósága, és a' mathematica 's szép tudományok tanításában való szorgalmatosságát által magát nagyon meg különböztette. — 5.) Egyszer mind azt is reá bizta a' Nagy Ur, hogy mennyen végire, hol legyenek a' tanítások elégtelenek, és hogy építettessen ott iskolákat s. a. t. Két Német Országgi nevezetes Doctorok, úgy mint *Faust* és *Hunold* az elmésebb Török Országgi Seb-orvosokat arra már meg tanították, hogy minekelölte átzélből vagy vasból tsinált eszközeikkel élni akarnának, olajba mártsák azokat, a' mellynél fogva a' betegeknek és sebesekeknek fájdalmaik nagyon enyhitödni fognak. Ellenben arra is megintették, hogy a' tehén himlő bé öltásban különös eszközökkel éliyenek, ne hogy a' himlő matériával idegen matéria elegyitödjék öszve, 's annál fogva sikertelen legyen a' bé öltás.